

Sygn. akt VI U 1024/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Sieczkarz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2016 r. w S.

sprawy J. K. (1)

przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w S.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K. (1)

od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w S.

z dnia 25 września 2015 roku znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 września 2015 roku Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w S., działając z urzędu, ponownie ustalił wysokość emerytury wojskowej wypłacanej J. K. (1). Podstawę wymiaru świadczenia po kolejnych waloryzacjach ustalono na kwotę 5.256,15 złotych, zaś procentowy wymiar przysługującej ubezpieczonemu emerytury na 74,45%. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż wprawdzie na mocy wcześniejszej decyzji ustalono procentowy wymiar świadczenia na 75,45%, to jednak z uwagi na fakt, iż w roku 2003 ubezpieczony pełnił służbę na stanowisku starszego instruktora, organ emerytalny powziął wątpliwości co do tego czy podwyższenie emerytury z tytułu pełnienia służby w warunkach szczególnych było uzasadnione. Organ rentowy powołując się na nowe, nieznanne mu wcześniej dokumenty, uznał że brak było do tego podstaw, co uzasadniało w jego ocenie wydanie zaskarżonej decyzji.

J. K. (1), działający za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika, odwołał się od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez ustalenie, że podstawa wymiaru świadczenia emerytalnego wynosi 5.256,15 zł, a procentowy wymiar przysługującej mu emerytury – 75% (przy zachowaniu zasady nieprzekraczania 75% podstawy wymiaru). Ponadto odwołujący wniósł o ustalenie wysokości przysługującego mu świadczenia minimalnego na kwotę 3.942,11 zł oraz ponowne ustalenie wysokości zaliczek na podatek dochodowy do Urzędu Skarbowego, pobranej składki na ubezpieczenie potrąconej z zaliczki na podatek dochodowy oraz pobranej składki na ubezpieczenie zdrowotne

pobieranej ze świadczenia. Wskazano zarazem, że wszystkie powyższe żądania ustalenia dotyczą okresu od 1 października 2015r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie; podtrzymał przy tym argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Zwrócił uwagę, że podwyższenie emerytury z tytułu pełnienia służby w charakterze sapersa wymaga spełnienia jednocześnie dwóch warunków: 1) faktycznego uczestniczenia w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenu z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo braniu udziału w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów; 2) pełnienia służby na stanowisku sapersa. Przyznając, że ubezpieczony spełnił warunek określony w punkcie 1, pełnomocnik organu rentowego wskazał, iż nie jest możliwe uznanie, iż w roku 2003 pełnił on służbę na stanowisku sapersa, skoro w tym czasie zajmował stanowisko starszego instruktora służby operacyjnej niezwiązane z wykonywaniem obowiązków sapersa.

Na rozprawie ubezpieczony oświadczył, iż nie kwestionuje dokonanych przez organ emerytalny ustaleń co do charakteru w jakim pełnił służbę w okresie od listopada 2001 roku do czerwca 2004 roku. Pełnomocnik ubezpieczonego cofnęła ponadto zgłoszone wnioski dowodowe, wskazując iż spór między stronami ma charakter wyłącznie prawny.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. K. (1), urodzony (...), pełnił czynną służbę wojskową (zawodową służbę wojskową stałą) w okresie od 5 września 1985r. do 31 października 2012r. W okresie od 6 listopada 2001 roku do 30 czerwca 2004 roku pełnił służbę w 12 Brygadzie Zmechanizowanej – 12 Dywizji Zmechanizowanej jako starszy instruktor służby operacyjnej (S3).

Niesporne, a nadto dowody: świadectwo pełnienia służby oraz kopia informacji o przebiegu służby z akt personalnych J. K. – k. 49-51 akt emerytalnych J. K..

W okresie od 1 do 31 maja 2003 roku J. K. (1) razem z innymi żołnierzami z Jednostki Wojskowej nr (...) w S. uczestniczył w zgrupowaniu (...). W tym czasie przez 22 dni wykonywał zadania związane z bezpośrednim udziałem w zbieraniu i niszczeniu przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych oraz amunicji.

Niesporne, a nadto dowody: wyciągi z rozkazów – k. 8-9 akt sądowych.

W dniu 31 października 2012 roku J. K. (1) otrzymał wystawione przez Jednostkę Wojskową (...) w S. świadectwo służby za okres od 5 września 1989r. do 31 października 2012r. W świadectwie tym w punkcie 16., przeznaczonym na wpisanie okresów pełnienia służby wojskowej uzasadniającej podwyższenie emerytury wojskowej na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, wystawiający świadectwo wpisał: „brak”.

Niesporne, a nadto dowód: świadectwo służby – k. 50-51 akt emerytalnych J. K..

Decyzją z dnia 12 grudnia 2012r. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w S. przyznał J. K. (1) prawo do emerytury wojskowej, poczynając od 1 listopada 2012r. Podstawę wymiaru świadczenia ustalono na kwotę 4.928,63 zł, zaś procentowy wymiar przysługującej ubezpieczonemu emerytury – na 74,45%.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 12.12.2012r. – k. 23 akt emerytalnych J. K..

W dniu 17 grudnia 2012 roku J. K. złożył w organie emerytalnym wniosek o doliczenie do procentowego wymiaru emerytury służby w warunkach szczególnych w roku 2003. Do wniosku dołączył wyciąg z rozkazu dowódcy JW. (...) nr Z-242 z dnia 14 grudnia 2012 roku, w którym „dla celów ewidencyjno-emerytalnych, zgodnie z § 3 pkt 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2011 roku w sprawie szczegółowych warunków podwyższania emerytur wojskowych stwierdzono, że chor. szt. rez. J. K. (1) pełnił zawodową służbę wojskową bezpośrednio w charakterze sapersa oraz uczestniczył w rozminowaniu, oczyszczaniu terenu z przedmiotów wybuchowych i

niebezpiecznych albo brał udział w szkoleniu poligonowym z wykorzystaniem materiałów wybuchowych albo pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów co najmniej przez 12 dni w ciągu roku kalendarzowego: w roku 2003 uczestniczył 22 dni (rozkaz dowódcy zgrupowania (...) nr Z-36 z dnia 2 czerwca 2003 roku).” W dokumencie wskazano ponadto, że J. K. nabył uprawnienia dla celów emerytalnych wynikających z charakteru pełnienia służby w wysokości 1% podstawy wymiaru emerytury, zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych.

Niesporne, a nadto dowód: wniosek z 17.12.2012r. wraz z załącznikiem – k. 25-26 akt emerytalnych J. K..

Decyzją z dnia 7 stycznia 2013 roku wojskowy organ emerytalny, uwzględniając wniosek J. K., ustalił ubezpieczonemu nową wysokość emerytury wojskowej, poczynając od 1 grudnia 2012r. W porównaniu z decyzją pierwszorazową nie uległa zmianie wysokość podstawy wymiaru emerytury, natomiast procentowy wymiar przysługującej J. K. emerytury ustalono na 75%.

Niesporne, a nadto dowód: decyzja z 7.01.2013r. – k. 30 akt emerytalnych J. K..

W lipcu 2015r. Wojskowe Biuro Emerytalne w S. przeprowadziło weryfikację akt emerytalnych świadczeniobiorców pobierających świadczenia emerytalne, którym został podwyższony procentowy wymiar emerytury za pełnienie służby w szczególnych warunkach, obejmującą także akta J. K. (1). W ramach weryfikacji (...) zwróciło się do Dowódcy Jednostki Wojskowej nr (...) w S. oraz Wojskowej Komendy Uzupelnień w S. o potwierdzenie, że J. K. (1) pełnił służbę wojskową bezpośrednio w charakterze sapersa w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2003 roku. O stosowne dokumenty zwrócono się także do J. K. (1).

Wśród nadesłanej dokumentacji znalazły się akta personalne J. K., zawierające adnotację o przebiegu jego służby wojskowej oraz rozkaz dowódcy JW. (...) nr Z-110 z dnia 6 czerwca 2003 roku o treści: „Dla celów finansowych stwierdzam na podstawie § 24 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 października 2000r. w sprawie dodatku do uposażenia zasadniczego żołnierzy, że niżej wymienieni żołnierze zawodowi i nadterminowi z JW. (...) S. wykonywali zadania związane z bezpośrednim udziałem w zbieraniu i niszczeniu przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych oraz amunicji w okresie od 01.05 do 31.05.2003r. w wymiarze: mł. chor. szt. J. K. (1) – 22 dni.

Główny księgowy naliczyć i wypłacić wyżej wymienionym dodatek w wysokości 55 uposażenia bazowego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Oficer kadrowy wyżej wymienionym zaliczyć prace związane z rozminowaniem terenu, zbieraniem i niszczeniem przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych do wysługi lat.”

Niesporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach emerytalnych J. K. – k. 40-51.

Powyższe dokumenty stały się podstawą wydania zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji.

Niesporne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie mogło zostać uwzględnione.

Stosownie do treści przepisu art. 15 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 roku o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r., poz. 330 z późn. zm.), emerytura dla żołnierza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby wojskowej i wzrasta, z zastrzeżeniem ust. 1a, o:

1) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy dalszy rok tej służby;

- 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za trzy lata tych okresów;
- 3) 1,3% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o których mowa w pkt 2;
- 4) 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

W ustępie drugim tego artykułu, w punkcie 2 wskazano nadto, że emeryturę podwyższa się o 1% podstawy wymiaru za każdy rok służby pełnionej bezpośrednio:

- a) w składzie personelu latającego na pozostałych samolotach i śmigłowcach,
- b) w składzie załóg nawodnych wojskowych jednostek pływających,
- c) w charakterze skoczków spadochronowych i saperów,
- d) w służbie wywiadowczej za granicą,
- e) w oddziałach specjalnych.

Wreszcie, w ustępie piątym wskazano, iż przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości okresy, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

W ustępie szóstym omawianego artykułu zamieszczono upoważnienie ustawowe dla Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowych warunków podwyższania emerytury, uwzględniając:

- 1) normy roczne:
 - a) godzin wykonywania lotów w składzie personelu latającego na samolotach naddźwiękowych oraz innych samolotach lub śmigłowcach,
 - b) godzin i dni pełnienia służby w składzie załóg okrętów podwodnych oraz załóg nawodnych wojskowych jednostek pływających,
 - c) godzin przebywania pod wodą i w podwyższonym ciśnieniu dla żołnierzy w charakterze nurków i płetwonurków,
 - d) służby w jednostce organizacyjnej przeznaczonej do fizycznego zwalczania terroryzmu,
 - e) wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych lub kierowania takimi czynnościami w służbie wywiadowczej za granicą,
 - f) wykonywania zadań specjalnych lub kierowania działaniami specjalnymi w ramach służby w oddziałach specjalnych;
- 2) liczbę skoków spadochronowych w roku wykonanych przez żołnierzy w charakterze skoczków spadochronowych;
- 3) liczbę dni w roku, w których żołnierze w charakterze saperów uczestniczyli w rozminowaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brali udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów;
- 4) miesięczne okresy pełnienia służby na froncie w czasie wojny lub w strefie działań wojennych.

Stosowne rozporządzenie zostało wydane w dniu 15 lipca 2011r. (Dz.U. z 2011r., nr 159, poz. 946). W jego § 3 pkt 4 wskazano, iż emeryturę wojskową podwyższa się o 1% podstawy wymiaru za każdy rok zawodowej służby wojskowej

pełnionej bezpośrednio w charakterze saperów, jeżeli żołnierz uczestniczył w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brał udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów - co najmniej przez 12 dni w ciągu roku kalendarzowego.

Dodatkowo przy orzekaniu w niniejszej sprawie trzeba było mieć na uwadze także przepisy obowiązującego w roku 2003 (tj. w czasie gdy J. K. przebywał na zgrupowaniu (...)) rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 10 października 2000r. w sprawie dodatków do uposażenia zasadniczego żołnierzy, określającego rodzaje, wysokość oraz warunki przyznawania i wypłacania dodatków do uposażenia zasadniczego żołnierzy (§ 1 rozporządzenia). W § 24 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia wskazano bowiem, iż żołnierzowi zawodowemu i żołnierzowi służby nadterminowej przysługuje dodatek operacyjny w wysokości 5% za każdy dzień wykonywania zadań związanych z bezpośrednim udziałem w zbieraniu i niszczeniu amunicji.

W niniejszym postępowaniu kwestią sporną okazało się ostatecznie wyłącznie zagadnienie prawne, sprowadzające się do dokonania oceny charakteru prawnego okresu 22 dni w maju 2013 roku, w czasie których J. K. (1), niepełniący w tym czasie służby w charakterze saperów, ale uczestniczący w zgrupowaniu (...), wykonywał zadania związane z bezpośrednim udziałem w zbieraniu i niszczeniu przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych oraz amunicji. Ubezpieczony twierdził bowiem, że okres ten jest okresem powodującym konieczność podwyższenia o 1% podstawy wymiaru przysługującej mu emerytury; organ rentowy zaś – powołując się na pojawienie się nowych, nieznanych mu wcześniej dowodów z dokumentów – uważał, że zaistniała potrzeba zweryfikowania wcześniej wydanej decyzji dokonującej takiego podwyższenia.

Sama prawna możliwość dokonania takiej weryfikacji przez organ rentowy była przy tym w zasadzie niesporna. Znajduje ona oparcie w treści przepisu art. 32 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy i ich rodzin, stosownie do którego prawo do świadczeń pieniężnych z tytułu zaopatrzenia emerytalnego lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej albo z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w tej sprawie zostaną przedstawione istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne albo ujawnione nowe dowody, istniejące w dniu wydania decyzji, nieznanymi organowi, a mające wpływ na prawo do świadczeń albo ich wysokość. Takimi dowodami były w niniejszej sprawie przede wszystkim dokumenty z akt personalnych J. K. (1) z okresu pełnienia przez niego służby wojskowej, którymi organ nie dysponował wcześniej, a w oparciu o które ustalił (i ustalenie to stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji), że w maju 2003 roku J. K. (1) pełnił służbę w 12 Brygadzie Zmechanizowanej – 12 Dywizji Zmechanizowanej jako starszy instruktor służby operacyjnej a nie jako saper.

W ocenie ubezpieczonego powyższe ustalenie nie stało na przeszkodzie dokonaniu zwiększenia podstawy wymiaru należnej mu emerytury. Jego zdaniem bowiem użyte w ustawie określenie pełnienie służby „w charakterze saperów” należało rozumieć szeroko, nie zawężając go tylko do osób formalnie zajmujących stanowisko saperów.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie uznał taką wykładnię przepisów za nieuprawnioną.

W ocenie sądu bowiem użycie w przepisie art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zwrotu „służby pełnionej bezpośrednio w charakterze (...) saperów” nie pozostawia miejsca na żadne wątpliwości interpretacyjne. Nie można nie dostrzec, że w omawianym przepisie podwyższenie podstawy wymiaru dotyczy każdego roku pełnienia służby w takim charakterze, co oznacza, że ustawodawca nie miał na myśli okazjonalnego wykonania czynności saperskich, lecz stałe pełnienie służby jako saper. Wprowadzone w rozporządzeniu z 15 lipca 2011 roku ograniczenie możliwości podwyższania podstawy wymiaru emerytury tylko do tych żołnierzy, którzy „uczestniczyli w rozminowywaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brali udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów - co najmniej przez 12 dni w ciągu roku kalendarzowego” miało w ocenie sądu na celu wyłącznie ograniczenie przywileju podwyższania podstawy wymiaru do tych żołnierzy-saperów, którzy faktycznie choćby w takim minimalnym rocznym zakresie wykonywali czynności saperskie. Nie można jednak z tego odczytywać

intencji ustawodawcy do przyznania prawa do podwyższenia podstawy wymiaru wszystkim żołnierzom, którzy wykonywali czynności wymienione w rozporządzeniu, nie będąc jednak saperami.

W tym miejscu trzeba także zwrócić uwagę na różnice w terminologii stosowanej przez ustawodawcę w poszczególnych podpunktach przepisu art. 15 ust. 2 pkt 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy. W podpunkcie a) i b) ustawodawca użył bowiem sformułowania „w składzie personelu/załóg”, co oznacza, że decydujące znaczenie przypisał faktycznie wykonywanym przez żołnierzy czynnościom (pełnienie służby jako członek załogi samolotów, śmigłowców i nawodnych jednostek pływających, niezależnie od tego jakie stanowisko służbowe formalnie dany żołnierz zajmował). Z kolei w podpunktach d) i e) wskazano wyłącznie, że chodzi o pełnienie służby bezpośrednio „w służbie wywiadowczej za granicą” i „w oddziałach specjalnych”, co także nie pozwala na przypisanie jakiegokolwiek znaczenia formalnie zajmowanemu przez żołnierza stanowisku. Jeśli więc ustawodawca w podpunkcie c) posłużył się inną formułą, gdyż odniósł się do pełnienia służby bezpośrednio „w charakterze skoczka spadochronowego i sapera”, a nie ograniczył się do zastosowania użytego w art. 15 ust. 6 (określającego zakres delegacji ustawowej) zwrotu „uczestniczyli w rozminowaniu i oczyszczaniu terenów z przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych albo brali udział w szkoleniach poligonowych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych lub pracach minerskich z wykorzystaniem tych materiałów”, świadczy to zdaniem Sądu Okręgowego o jednoznacznej woli zawężenia kręgu beneficjentów omawianej normy prawnej.

Bez znaczenia zdaniem sądu jest także fakt, iż w złożonym do akt wyciągu z rozkazu dowódcy (...) nr Z-242 z 14 grudnia 2012r., podpisanym przez pułkownika D. B., stwierdzono, że J. K. (1) w związku z uczestnictwem w roku 2003 przez 22 dni w zgrupowaniu (...) nabył uprawnienia „dla celów emerytalnych wynikających z charakteru pełnienia służby w wysokości 1% podstawy wymiaru emerytury, zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy z 10 grudnia 1993r.” Ten sam dowódca ledwie półtora miesiąca wcześniej (31 października 2012 roku) podpisał bowiem świadectwo służby J. K. (1), w którym w punkcie 16, przeznaczonym na wymienienie okresów pełnienia służby wojskowej uzasadniającej podwyższenie emerytury wojskowej wpisano „brak”. Oznacza to, że ta sama osoba podpisała dwa sprzeczne ze sobą dokumenty, co tym bardziej uzasadniało konieczność dokonania samodzielnej oceny tego, czy faktycznie zaistniały przesłanki do podwyższenia wysokości świadczenia emerytalnego ubezpieczonego.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono o oddaleniu odwołania.